

Interviu cu **AURORA LIICEANU**

Astăzi se poartă poveștile de viață

Una dintre lansările de carte pe care Editura Polirom le-a organizat în cadrul Târgului de Carte și Muzică din acest an la Brașov a fost dedicată Aurorei Liiceanu, un nume de referință în psihologia românească. De ce, pentru că după ani de cercetare (experiență care, de altfel, continuă, întrucât și astăzi domnia sa activează ca cercetător senior la Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu Motru” din cadrul Academiei Române) și ani de profesorat în diferite universități din București, UQAM (Canada) și EHESS (Franța), Aurora Liiceanu s-a apucat de scris. Despre ce? Despre oameni reali și evenimente la fel de reale, reconstituind sugestiv figuri, emoții, biografii, printr-un ocol în lumea cărților și în proiecții metaforice.

Cele patru volume lansate sub semnătura Aurorei Liiceanu se intitulează: *Prin perdea*, *Rendez-vous cu lumea*, *Patru femei*, *patru povești* și *La taifas*.

Cred că nu putem ieși din această lume vie a concretului...

– „Astăzi se poartă poveștile de viață”, mărturișiți dumneavoastră la un moment dat, într-una dintre cărțile pe care le-ați semnat, și nu faceți o simplă constatare, căci, după cum foarte ușor se poate observa, în toate cele cinci cărți pe care le-ați publicat vă aplecați asupra poveștii. Asupra poveștilor de viață ale oamenilor pe care i-ați întâlnit sau despre care ați citit cândva și v-au

impresionat. Realizând poate o paralelă între rezultatele cercetării academice pe care le-ați întreprins de-a lungul anilor și cele profane, desprinse din cotidian, ați aflat de ce au oamenii nevoie de atâtea povești?

– Pentru că până la urmă povestea este importantă, are foarte mult concret, lucruri istorisite, spuse de-adevăratelea, netratate abstract sau teoretic. Și, până la urmă, memoria noastră este foarte legată de concret. Ne aducem aminte de locuri pe care le-am văzut, închidem ochii și ne gândim la ele, ne aducem aminte de persoane, de întâmplări, de situații. Cred că nu putem ieși din această lume vie a concretului, care în literatura academică nu apare. Pe de altă parte, fiecare viață a unui individ pare o poveste, fiecare om are povestea lui.

– Cum se face că ați ales să abordați toate aceste întâlniri într-un mod care te duce cu gândul mai degrabă spre literatură?

– Literatura folosește un limbaj mai bogat. Dacă scrii un articol științific, mai mult de zece verbe nu folosești: *a confirma, a sintetiza, a demonstra, a selecta, a analiza* și... se cam termină, pe când limbajul nostru de fiecare zi este atât de divers și de bogat, aduce atâtea nuanțe emoționale! Bogăția lingvistică a unei descrieri literatură academică nu poate să și-o asume, având în vedere că lucrează cu abstractul...

*– Una dintre cărțile care înregistrează succes de casă în librăriile brașovene, evident după volumul autobiografic **Prin perdea**, volum care deocamdată nu a putut fi surclasat din motive lesne de înțeles, se intitulează **Patru femei, patru povești**. Care a fost criteriul alegerii celor patru protagoniste?*

– Am căutat niște femei care să se asemene prin intensitatea dorinței lor, prin ceea ce au dorit ele nemăsurat de mult, cu înverșunare, patimă, pasiune, ceva care să le pună în aceeași categorie.

– *Coco Chanel și-a dorit, notați dumneavoastră undeva, independență financiară, artista Cecilia Cuțescu-Storck a aspirat la glorie, prestigiu și reușită socială, toate elementele necesare pentru a accede spre putere, poeta din Bulgaria Elisaveta Bagreana, laureată a Premiului Nobel, n-a putut accepta o viață fără iubire, Lee Miller, celebra artistă fotograf, și-a dorit o viață pe care să o trăiască asemeni unei aventuri... toate au avut câte o dorință...*

– Da, dar vedeți, ceea ce le leagă nu este numai dorința, în fond toți oamenii au dorințe, ci intensitatea acesteia. La ele, dorința devenise obsesie, aceste femei și-au dorit ceva *cu orice preț*.

– *Dumneavoastră cum priviți acest deziderat al femeii de a ajunge independentă?*

– Independența financiară este foarte importantă și, într-adevăr, oferă libertate femeii și decizii mai sigure. Dar, pe de altă parte, din punct de vedere psihologic, cred că farmecul vieții este să păstrăm diferența dintre bărbați și femei. Biologic și psihologic, așa zice ca fiecare să rămână în categoria în care este, pentru că nimic nu este mai frumos decât feminitatea și masculinitatea văzute cum trebuie.

Sănătatea devine o obsesie, din ceea ce înainte era pur și simplu un gând

– *În două dintre cărțile dumneavoastră, **Prin perdea** și **La taifas**, mărturișiți că sunteți asaltată de telefoane, uneori chiar și-n creierii nopții, de către persoane publice foarte importante, și nu doar, care vă solicită ajutorul. Ne-ați putea împărtăși care sunt problemele curente cu care se confruntă cei mai mulți dintre cei ce apelează la sfaturile dumneavoastră?*

– Da, mi se pare foarte mare și foarte gravă distanța dintre generații, dintre părinți și copii. Este adevărat, copiii din ziua de azi trăiesc în alte vremuri, cum la fel de adevărat este faptul că dintotdeauna între generații a existat o distanță, dar... astăzi lipsa de comunicare, de apropiere dintre părinți și copii este mare, și cel puțin frecvența cu care întâlnesc toate aceste situații îmi dă de gândit. Faptul că grupul, gașca începe să câștige teren și să înlocuiască apropierea afectivă între părinți și copii este îngrijorător, cum, de altfel, și faptul că nu putem, nu reușim să realizăm un echilibru între atașamentul față de familie și atașamentul față de grupul de vârstă.

– *Dar adulții, ei ce poziție adoptă?*

– Adulții nu înțeleg lumea tinerilor. Tinerii au alte valori și alte interese și din această neînțelegere rezultă apropierea lor mai mult de cei de vârstă apropiată cu care se înțeleg și reușesc să schimbe idei, emoții, păreri, opinii. Eu nu cred că trebuie întors spatele familiei niciodată, nu e bine să ne apropiem exagerat de grup, dar, ca părinți, nu e recomandabil nici să rupem copilul de nevoia de a avea parteneri de experiențe, de a-l priva de evenimente proprii vârstei lor.

– *Ce perturbă astăzi echilibrul relațiilor mai mult decât altădată?*

– Ritmul. Ritmul vieții s-a schimbat, s-au schimbat grijile, pragmatismul a devenit foarte important, oamenii sunt nesiguri, supraviețuirea devine o temă actuală, sănătatea devine o obsesie, din ceea ce înainte era pur și simplu un gând. Toate aceste schimbări modifică și relațiile dintre generații și relațiile dintre oameni, chiar dacă sunt de aceeași vârstă.

– *Dacă ar trebui să oferiți un sfat avizat care ar fi acela?*

– Tinerilor le-aș recomanda să nu uite că ei sunt responsabili de propriul lor destin, iar adulților le-aș recomanda să nu se grăbească, să nu grăbească maturizarea copiilor, să-și dea seama că e bine, așa cum spunea un autor francez de origine bulgară, Tzvetan Todorov, *să elogiem cotidianul, el trece repede și nu ne dăm seama cum trecem noi prin acest cotidian care, de fapt, este viața noastră!*

– *Cum ați diagnostica societatea românească de astăzi?*

– Confuză, grăbită, cu valori precare, interesată de lucruri instabile și care nu au lungă durată. Oamenii manifestă foarte mult interes pentru prezent și ziua de mâine și mai puțin pentru perspectiva viitorului. De aceea, cred că mai multă reflecție asupra vieții și exercițiul solitudinii făcut cu gravitate și responsabilitate se impune azi cu necesitate.

